

VEČERNI LIST

Cene po pošti:
za celo leto . K 84.—
za pol leta . K 42.—
za četrt leta . K 21.—
za 1 mesec . K 7.—
Za Ljubljano mesečno 7 K
za inozemstvo mesečno K 12.—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon štev. 50

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Milijonski dohodki socialdemokratskih vodij.

V dneh volitev v Nemški Avstriji so objavili dunajski listi dohodke socialnih demokratov v Avstriji. Predsednik Seitz je imel poldrugi milijon kron na leto ali 4000 K na dan, dr. Austerlitz, ki izdaja »Arbeiterzeitung«, na leto 1 milijon 332.000 K; po milijon kron na leto so imeli: Renner, Deutsch, Ellenbo-

gen, Eisler, Glöckel, Bauer in Hanutsch. — Morda bodo pa ti bogati gospodje razdelili svoje milijone med proletarce?

Ljudje s takimi milijonskimi dohodki seveda lačnemu delavcu lahko razlagajo svoj protikrščanski nauk. Sami niso lačni, zato imajo veselje nad »farško« gonjo.

Iz carstva strahot.

Kakšna so komunistična nebesa.

Milovan Djaković, dolgoletni pravni državni svetnik v Rusiji, ki je tudi pod boljševiškim režimom zavzemal visoko mesto v sodni stroki, se je te dni v družbi več drugih srbskih izseljencev in beguncem vrnil v Belgrad. V pogovoru s poročevalcem »Politike« je podal o strašnih razmerah v Rusiji, ki jo je zapustil pred komaj 20. dnevi (23. oktobra), naslednjo pretresljivo sliko:

»Petrograd, nekdanj poln kakor oko s svojimi 2.800.000 prebivalci, je danes samo še senca starega Petrograda. Danes šteje komaj okoli štiristotisoč prebivalcev. To je umirajoče mesto, ki je v poslednjih izdihih. O življenju ni sledi. Nevski prospekt, nekdanje središče življenja, po katerem je vrvelo na tisoče ljudi, je danes popolnoma osamel. Zastoj bi iskali kake trgovine. Vse je zaprto in prazno, tako tudi cela vrsta palač, ki zapuščene in pozabljene pomaloma propadajo, dokler z zadnjimi Petrograjčani popolnoma ne izginejo. Tudi kavarni; in ako tujec ni prinesel s seboj kake hrane, mu ne preostane drugega, nego da od lakote umrje. Kajti predno se dobi od sovjetskih mestnih oblasti potrebne kupone, preide mnogo, mnogo časa. Sovjetska uprava, v rokah nekih ljudi, ki komaj preslovkajo kako besedo in podpišejo svoje ime, je neprimerno slabša, nego prejšnja caristična. To vsak vidi, toda kdo bi se drznil protestirati! Saj se brez tega postrelji vsak dan dovolj ljudi brez vsakega stvarnega razloga.

Tovarne so ali zaprte ali pa proizvajajo komaj 30 % predvojne produkcije.

Ze pred vojno so se vse severne pokrajine, posebno pa Petrograd preskrbovale z žuga. Rejne prometne razmere so onemogočile preskrbo severnega prebivalstva z najnujnejšimi potrebščinami. Zastoj izdajajo sovjeti dekret za dekretom — petrogradski trg ne obstoja. Na trgu ni mogoče ničesar kupiti, kupčija se vrši le tajno, kradoma. Ako te oblasti pri tem zatači, ti drakonična kazen ne odide. Pa vendar lakota, strašna lakota sili ljudi do nezasišeno drznih činov. Kaj pomeni kazen za tistega, ki ve, da ga neizbežno čaka smrt vsled lakote!

Zadnje dni se je pojavila cela vrsta »dajatvenih« ukazov. To so zakoni, po katerih mora dati vsak del tistega, kar ima, za prehrano drugih. No, to malo pomaga. Tisti, ki je tako srečen, da kaj ima, čuva to kakor oči v glavi in nobena preiskava ne more odkriti blaga, ki je danes najdragocenejše v Rusiji: živež.

Kmetom se godi še najboljšje, toda od njih ni mogoče ničesar dobiti. Žito, krompir, zelje — zakopavajo. A dočim imajo najnujnejše za prehrano, jim pa absolutno manjka vsega drugega. Soli že davno ni (bila je po 5000 rubljev kilogram), ni ma-

nufakturnega blaga, ni poljedelskega orodja in priprav. Težje je danes najti žrebelj, nego nekdanj rubin. Vse te redke stvari se morejo dobiti le od mornarjev, ki plenijo državna skladišča. Toda kdo naj ima toliko denarja, da bi z njim nasitil te divjake, ki potem denar brezumno protrošijo. Ni redek slučaj, da kak mornar plača za en prstan po dva do tri milijone rubljev...

Cene so bajeslovne: Zaradi kurioznosti jih navajam nekaj: kilogram masla stane 20.000 rubljev, 1 kg mesa — ako ga dobiš — 5000 rubljev, 1 kg svinjskega mesa 7500 rubljev, ena kokoš stane 15.000 rubljev, ena igla 1000 rubljev, 1 kg sladkorja 15.000 rubljev, čaj 30 do 40 tisoč rubljev kilogram. Za čašo mleka sem zadnje dni plačal 500 rubljev, pa da bi še bilo mleko in ne voda!

Drva, premog?! Ako bi po tem vprašali v Petrogradu, bi se vam vsak smejal. Davno je tega, kar sem bil plačal za seženj drv 25.000 rubljev in potem nekdanjemu svojemu slugi 5000 rubljev, da mi jih je razcepil. Da, to je bilo davno, danes v Petrogradu-tudi tega ni več. A ne pozabite, da je tam silen mrz! Cele oblasti ostajajo poslednji dve leti popolnoma nekurjene. Sam sem delal ves ta čas v sobi, v kateri je bilo trajno 6 stopinj mraza. Kakor za hrano se oblasti zadnji čas tudi tu zatekajo k prisilnim sredstvom. Po neki naredbi je vsak državljani dolžan nekaj dni sekat drva; zato pa bo imel pravico, da dobi nekaj drv. Da bo tudi to ostalo le obetanje, Petrograjčani niti ne dvomijo. Saj je bilo tako tudi s hrano. Način sovjetskih oblasti je, da vse obetajo, a potem ničesar ne izpolnijo. Predpisane so posebne tablice o prehrani. Po teh tablicah bi moral vsak uradnik dobiti dnevno funt kruha, četrta funta mesa in dva funta sladkorja. V resnici pa se dobi le nekaj malega kruha in sladkorja.

Otroci se brezplačno hranijo v sovjetskih kuhinjah; tako vsaj pravi naredba. Toda, kar se skuha po teh kuhinjah, ni mogoče jesti. Nekoč sem skušal pojediti malo juhe, v kateri bi moral biti krompir. Še danes me mrzijo, če se spomnim na to juho. Pa je vendar takih revežev, ki žive samo ob tej hrani.

In dočim množice tako umirajo od lakote, pa uživajo boljševiški komisarji vse dobroto tega sveta, kakor v mirnem času največja gospoda. Oni imajo vedno vsega: šampanjca, belega kruha, gnjati, vsega, vsega... Vsak protest radi tega so boljševiki v krvi zadušili. Ljudje trpe in čakajo. Ali je verjetno, da imajo ruski komunisti še vedno somišljenike in zaveznike tudi pri nas in da si upajo ti ljudje celo na beli dan?

Delavstvo bo 28. novembra pokazalo svoje mnenje o teh ljudeh!

poslovanjem spomladi leta 1921. Dalje je izjavil Vanderlip, da so govorce o uporih in cestnih bojih v Moskvi popolnoma izmišljene.

WRANGLÖV PORAZ.

LDU Pariz, 15. novembra. (Dun. KU) Kakor se poroča »Agence Havas«, so boljševiki večeraj osvojili Sebastopol.

LDU Pariz, 15. novembra. (Dun. KU) Po poročilu iz Carigrada, je dospel tjakaj general Wrangel. Tudi »Echo de Paris« poroča, da je Wrangel že zapustil Krim.

LDU Pariz, 15. novembra. (Havas.) Kakor poroča »Journal«, dementirajo francoski oficialni krogi vest o imenovanju podadmirala Le Bona za francoskega poslanika v Carigradu.

Ljudstvo v boju za svoje pravice.

Kako se je vršil socialistični »shod« v Naklem.

V nedeljo 14. t. m. so imeli Kristanovi shod v Naklem. Prejšnji dan je bilo dvakrat vse v rdečih plakatih, toda prave udeležbe ni bilo nič, le gruča radovednežev se je nabrala pred španovo gostilno. Ker ni hotel nihče noter, so prireditelji večkrat prosili, naj jih vendar gredo poslušat, a brez uspeha. Nato se je začelo prerekanje na cesti, ki je trajalo tri četrt ure. Navzoči so pokazali, da v političnih vprašanjih niso slabo podkovani. Ko je prišel g. kaplan iz radovednosti zraven, ga je socialistični govornik prosil, naj on kaj govori, rekel je pa, da bo le odgovarjal. Kaplan je govornika, na videz dobrodušnega človeka, pomiloval, da se mora truditi za Kristana, in mož mu je priznal, češ: **Precej lažje bi nam šlo, če bi ne bilo tega kapitalista** (Kristana) zraven. Pravil je, da socialisti svoj čas zato niso mogli nič narediti, ker so bili samo tri mesece na vladi. Splošen smeh.

»Vi morebiti mislite, da smo zoper vero, pa nismo.«

G. kaplan je pri teh besedah potegnil notes z besedami:

»Ali hočete, da vam preberem, v kateri številki in na kateri strani ste zadnje dve leti v »Napreju« in v »Ljudskem glasu« pisali zoper vero in Cerkev?«

Zadrega.

»No, ali hočete?«

»Ne, ni treba!

Smeh. Pri tej priči je neki čevljar (ali kaj je bil) strašno zaklel.

Socialist: »Ali je to katoliško? Tako se še pri nas ne kolne!«

Zdaj se oglašajo mož sam in razloži ljudem, ki ga niso poznali: »Saj jaz sem socialist!« Veselost.

Potem se je govorilo o tem, kako so se v Nemški Avstriji naveličali socialističnih dobrot, kar so pokazali pri zadnjih volitvah. Nazadnje so prišli na vrsto še »žegnanj kanoni«. Socialistu se je pojasnilo, da Cerkev pri blagoslovu orožja v molitvi izreka prošnjo, naj Bog orožju podeli moč, dabomo z njim branili vdove in sirote. »To je pa prav lepa stvar. Pa zdaj ste jim odrekli podporo!«

»Res je, v Belgradu, deželna vlada v Ljubljani pa je razglasila, naj se vložje prošnje, da se jim bo na Slovenskem kaj dalo, če v Belgradu nimajo socialnega čuta. Iz tega se vidi, da bi bilo treba delati na to, da bi imeli v Sloveniji vlado, ki bi za naše ljudi bolj skrbela kakor belgrajska, ali z drugo besedo: Zahtevajmo avtonomijo Slovenije!«

Tako je šlo naprej, do pravega govora pa ni prišlo.

V Naklem vemo, da se je edino Slovenska ljudska stranka dosedaj resno trudila za kmeta in delavca, obljube pa vsak lahko dela. Tako se je vršil ta zanimivi peripateični socialistični shod v Naklem.

»TI SI KAPITALIST!« — »TI SI PA IZDAJALEC!«

Pred kratkim smo poročali o komunističnem shodu v Litiji, kjer so komunisti posebno prali socialdemokrate. V imenu socialdemokratov je nastopil socialdemokratski velmož Melhior Čobal, ki je nato s svoje strani ne ravno premehko gladil komuniste. Ti so bili vsled Čobalovega govora tako razburjeni, da so začeli Čobalu, ki res ne trpi pomanjkanja, klicati: »Ti si kapitalist!« Čobal pa jih je zavrnil: »Vi ste pa izdajalci, ker razbijate delavsko slogo!« Začelo se je hudo prerekanje in zmerjanje, v katero je posegel neki slučajno navzoči ljubljanski socialdemokrat in zaklical: »Vsi skupaj ste pokazali, da niste zmožni voditi delavstva!« Mi tudi tako pravimo, da tega niso zmožni ne socialdemokrati, ne komunisti! Zato bo delavstvo glasovalo za krščansko Ljudsko Stranko!

NARODNI SOCIALCI SE KREGAJO, LJUDSTVO SE SMEJE.

Narodni socialci imajo tudi navado, prirejati shode. Tak shod so priredili v nedeljo v Kanderšah nad Zagorjem. Prišli pa so zraven komunisti, ki so narodno »socialnega« govornika Esta tako izdelali, da ni narodnih

socialcih ostalo cele nitke. Ljudje so se smejali celemu špasu in rekli: Le kregajte se! Saj vidimo, da se znate dobro zmerjati! Mi bomo pa volili z Ljudsko stranko, ki povsod resno nastopa.

KDO SO NARODNI SOCIALCI.

Če se dva brata skregata, se dajeta med seboj veliko huje ko drugi ljudje, če so skregani. Tako se liberalni bankirji in liberalno-narodni »socialci« sedaj kregajo med seboj, da kar cunje lete. Liberalnim bankirjem ne gre v glavo, da si drznejo narodni »socialci«, ki so jih oni ustanovili in z denarjem podprli, nastopiti pri volitvah proti njim. »Domovina« prinaša v zadnji številki sledeče cvetke o narodnih »socialnih« kandidatih. Mi jih le probčujemo »volivcem na znanje.« »Domovina« piše:

»Kak vrag je napihnil narodne socialce, da silijo na deželo? Čemu ta zgača? Ali res mislijo, da bo njihov kandidat Juvan prodr. In če bi? Kakšno korist bomo imeli od njega. Juvan je bil modelir pri Samasi. Zdaj ima toliko denarja, da lahko cel dan igra tarok. Ni za nobeno resno delo. Čemu nam bodo taki ljudje? Kaj bomo počeli s Šeškom, ki je obogatel ravnokar, pa vendar trdi, da je socialist. Naj razdeli tisti zaslužek, ki ga je naredil pri Auerspergu, med delavce, pa bomo verjeli na njegov narodni socializem. Če dobe narodni socialisti tisoč glasov, je veliko. Komu so jih vzeli. Naprednim strankam! Njihovi glasovi gredo v nič. Kdor se uda temu cepljenju, je izdajalec. Delavci v Litiji pravijo, da bodo volili Juvana. (»Domovina« se moti. Ne delavci, liberalni frakirji so tako govorili.) Zakaj? Ker jim je »Narodna socialna zveza« med vojno dala nekaj podpor. Juvan in njegovi pa niso toliko pošteni, da bi povedali, da je te podpore dala — JDS! (Zanimivo odkritje! Liberalni bankirji so narodnim socialcem dajali denar!) Pač pa kriče, da so demokati delavski nasprotniki.«

Tako liberalni bankirji izdelavajo uboge narodne socialce. Mi le ugotavljamo, da se iz tega jasno vidi, kake barve so narodni socialci, ki bi jih »Domov.« brez dvoma vkljub vsem sedanjim napakam hvalila, če bi bili dr. Zerjava v zeli na svojo listo. Sedaj so se bratje skregali in se tepo med seboj.

SAMOSTOJNEZI SE PRIPRAVLJAJO NA POLOM.

Se pred kratkim tako bahava nevesta, ki je politično hotela zasnovati slovensko ljudstvo, izgublja vsak dan več svojega kredita. Odkar se je pojavil dr. Zerjav, se je »samostojnežem« začelo vedno slabše goditi. Vsi navdušeni svobodomislici in vsi sovražniki krščanstva, ki so po deželi vodili glavno agitacijo za »Samostojno«, so začeli uhajati nazaj k dr. Zerjavu. Sedaj je »Samostojna« brez voditeljev in agitatorjev, še celo lastni kandidati beže pred njenim imenom in jo zatajujejo. Vsi svobodomislici, ki so doslej delali za »Samostojno«, delajo sedaj za dr. Zerjavo, ki ga za vsako ceno hočejo spraviti v parlament, da bo tam podiral »klerikalizem«. Shodi »Samostojnih« so vedno bolj klaverni, njihova korajža upada in njihov list nosi na sebi že vse znake obupa, ki kaže, da so pripravljeni na največji polom. Krščansko ljudstvo se vedno tesneje oklepa Ljudske Stranke.

IMENITEN KANDIDAT »SAMOSTOJNIH«.

Liberalci se dele v bankirske, birtovske in nezadovoljne. Prvi so JDS, drugi »Samostojni«, tretji narodno »socialni«. Kandidat »Samostojne« je g. dr. Kavčič, ki je bil od vsega početka liberalce in je še danes. Prispadal pa je JDS. Sedaj kandidira v vrstah »Samostojne«. Liberalno-bankirska »Domovina« je vsled strahu za svojega Zerjavo zelo huda na dr. Kavčiča, o katerem piše: »Kaj pa bo pomagalo, če bosta izvoljena železniški uradnik Držič in dr. Kavčič, ki je pri nas že pred kratkim agitiral za delavsko narodnosocialno stranko. Kdor je danes narodni socialce, večeraj je bil demokrat, zvečer je »samostojen« kmet, takih ne želimo. Pustite nas v miru z narodnimi socialci, ki spreminjajo barvo, kakor ravno luč nanje posveti.«

Včasih pa tudi liberalcec kako resnično pove, četudi le v jezi. Mi pa vemo, da se

RUSKI BOLJŠEVIKI IN AMERIŠKI BANKIRJI.

LDU Stockholm, 15. novembra. (Wolff) Ameriški finančnik iz Washingtona, E. Vanderlip, ki je bival nekaj mesecev v Moskvi, da se pogaja z rusko vlado in ki se je snoči vrnil preko Rovala v Stockholm, je poročal o uspehu pogajanj, da se je sklenil končnoveljavnen dogovor med sovjetsko vlado in sindikatom, ki obstoji iz načelnikov nekaj vodilnih ameriških finančnih zavodov. Sindikat je vzel v najem za dobo 60 let vso severno-vzhodno Sibirijo v številni polotok Kamčatko in skupni površini 400.000 kvadratnih milj. Sindikat, ki bo imel pravico vnovčevati zaloge premože in olja ter izkoriščati ribolov, začne s svojim

Ljudstvo, pomni, da kapitalistične banke z milijoni denarja podpirajo liberalce!

dr. Kavčič ni spremenil, da je kot samostojni kandidat prav tako svobodomislec kot je bil kot narodni socialist in demokrat. In ne zdi se nam lepo od dr. Žerjave, da je najprvo ustanovljal samostojne in narodno socialne stranke, sedaj jih pa tako v nič devlje. Saj so njegovi otroci.

»SAMOSTOJNI« KANDIDAT TOMAZIN priraja številne shode po litijskem okraju, ki so prav toliko obiskani kakor shodi dr. Žerjava ali dr. Kramerja. Na shode tega moža dohaja po dvoje ali troje oseb. Ponekod pa ga našeno, kakor se mu je v nedeljo zgodilo v Štangi. Na drugi strani pa so shodi Ljudske stranke povsod naravnost sijajni.

NAPREDNA IDEJA NA KRANJSKEM JE MOČNA.

se tolaži »Domovina«, ki je nekoliko slabe volje, ker naprednjaki na Kranjskem ne nastopajo enotno. No, pa ona konstatira, da to ni tako, da napredna ideja, ki ji je začel konec farovška gonja, pridobiva od dne do dne na svoji moči in se dviga ob misli, da je dr. Žerjav nosilec boja proti klerikalizmu, o katerem se sanja klerikalcem ponoči in jih njegova podoba neprestano straši. Torej nekaj bav-bav naj bo dr. Žerjav za klerikalce, zakaj glavna stvar v naši deželi je boj zoper klerikalce in ne delo za stanovske koristi delavca in kmeta. Kmet in delavec, le volita Žerjava, da bosta sita protiklerikalnih laži, Žerjav bo pa preskrbel za prosto trgovino, da bodo imeli milijonarji polne mošnje, ti pa prazen želodec in bedo!

KDO SE BO ODDAHNIL.

»Vnaši deželi ne gre samo za stanovske boje: gre zato, ali pride Sušteršičev duh nazaj v upravo ali ne. Glejte, v Kočevju na glavarstvu je neki Maršič, ta naše gostilničarje preganja, da je groza... Tega ne bo konec, dokler ne pridejo na krmilo demokrati. Ko je bil dr. Žerjav na vladi, se je vsa dežela oddahnila... Tako piše »Domovina«. Če po mnenju liberalcev res začne človek šele pri kapitalistu in obstoja pojem ljudstva šele iz njih, tedaj verjamemo, da se je »dežela« pošteno oddahnila. Da se ne bo več po liberalno oddahnila, bodo poskrbeli ljudski glasovi.

Češki socialisti proti kršč. ljudstvu.

Dne 4. novembra je v zbornici govoril socialistični eksminister Stříbrný v prilogi ločitve Cerkve od države in izjavil, da socialisti ne morejo preje vstopiti v koalicijsko vlado s krščanskimi socialci, kakor da bo to vprašanje rešeno. Vzlic nevarnemu odporu katoličanov, ljudske stranke in Slovakov hočejo udariti najprej Cerkev, potem šele bi sodelovali na tej podlagi v vladi za ureditev države. Najprvo treba okraštiti in zasužnjiti Cerkev, potem bi socialisti milostno dovolili zastopnikom katoliškega ljudstva, da smejo poleg njih sedeti v vladi.

V Brnskem »Denu« 9. novembra mu odgovarja zastopnik krščanskih socialcev tako-le: »Ako stavi g. Stříbrný za pogoj ustanovitve trdne čehoslovaške parlamentarne vlade popolno kapitulacijo katoličanov, tedaj ne bo učakal take vlade ne le tri četrtletja, ampak sploh nikoli. Do take vlade moremo priti le tedaj, ko se bodo vse stranke v vzajemni lojalnosti zedinile na skupni program, ki nikogar ne bo izločeval in nikogar ne bo žalil, ampak bo sestavljen edino-le za namenom, utrditi in zagotoviti svobodo nam vsem mile in drage osvobodene države. Mi tako gorko ljubimo republiko, da je ne damo v plen svobodnjaislecem in političnim razbijajem. Ne pustimo, da bi jo kdo okradel, poboljševičil ali popogani. Ne bomo zapustili svojega ljudstva, ki čuti versko, ne bomo izdali svojih otrok, ne damo si iztrgati vere in ideje sv. Cirila in Metoda. Tega vsega se mora zavedati najprvo stranka socialistov. Naš pogoj za sodelovanje s stranko g. Stříbrnýja je in ostane, da mora obakurni predlog Bartuškov (o ločitvi Cerkve od države) najprej izginiti iz odbora narodne skupščine. Šele potem bo mogoče govoriti z njim o utrjenju naših političnih razmer. Novih volitev se mi ne bojimo, kajti imamo čiste roke. Mi nismo nikoli obljubovali nemožnih stvari, nismo kradli, nismo objedali republike, kmetskega ljudstva nismo usužnjili, zato lahko s čistim sčutom stopimo pred volivce in jih popeljemo v boj za državljansko in versko svobodo in enakopravnost, v boj za krščansko vzgojo otrok, za poštenje in red v državi. Tako ugodnega položaja stranka g. Stříbrnýja nima.«

Pri nas gre za ista načela, za iste

stvari. Tudi našim socialistom se zdi najvažnejše strankino delo, da škodi Cerkvi in veri, kadar se nudi za to prilika. V ta namen jih ni sram stopiti v zvezo z najhujšimi sovražniki delavskega stanu in države. Z vsakim bankirjem, fabrikantom, judom, buržoazijcem, ki dela zoper 8 urni delavnik in druge delavske pridobitve ali pa kot verižnik povečuje pomanjkanje in draginjo, se veže v škodo delavca, ako upa, da bo tako mogla udariti Cerkev in verno ljudstvo. Delavec, ki mu v težkem boju za ljubi kruhek verska tolažba ni luksuz, ampak življenjska potreba, in kmet, ki ni zidal božje hiše zato, da bi boljševiki v njej igrali cirkus, bosta na dan volitve pokazala, kaj sodita o liberalno-socialistični zvezi zoper vero njegovih očetov.

Naši komunisti.

V soboto je predaval v mestnem domu komunist L. Klemenčič o bistvu in pomenu ruske revolucije. — Mož je bil očitno v zadregi, ko je prišel do bistva revolucije, kajti vedel je, da izgubi na simpatiji poslušalcev tisti trenutek, ko bo razložil bistvo komunistično-boljševiške revolucije stvarno in brez vsakih olepšavanj. Iz zadrege si je pomagal na ta način, da je govoril o ruski revoluciji na splošno, ne da bi ostro ločil dobo revolucije do 25. okt. 1917 od revolucije po tej dobi. — Omenil je sicer tako mimogrede, da je bila predoktobrska revolucija revolucija meščanstva, pooktobrska revolucija pa revolucija širokih mas, ter prideljal, da je ta poslednja revolucija postala šele prava revolucija, ki je prinesla narodu pravice.

Gospod »tovariš«! Vi ste bili baje v ruskem ujetništvu in ste 2 leti opazovali tok revolucije. Zakaj niste povedali svojim poslušalcem, kako je potekala prva faza revolucije in kako druga, zakaj ste zamolčali, da je vodila prvo revolucijo ruska inteligenca v zvezi s kmeti in razumnimi delavci, da pa je uprizorila drugo fazo židovsko-mažarska klika, ki še danes drži ruski narod v svojih krempljih, ga mori z gladom in hladom? Zakaj niste opisali vsaj nekoliko »proslavljeno rusko svobodo«? Kaj ne, se bojite, da nimate primernih barv, s katerimi bi mogli narisati »nastojajščuju karikaturu — svobodu« na Ruskem. Ako Vas zapuščta spomin, ali pa imate mogoče druge vzroke, da nočete z resnico na dan, Vam bom k osveženju spomina po možnosti pomogel. Eno Vam pa lahko že danes zagotovim, da za židovsko agitacijo med našim slovenskim ljudstvom ne boste našli dovolj trdnih tal. Ako ste resnično prijatelj delavstva, ga ne tirajte v tako nesrečo, v kakoršno so pogнали židi ruske delavce in kmete! —i—

SEJA ZVEZE NARODOV.

LDU Ženeva, 15. nov. (DunKU) V reformacijski dvorani, ki je bila namenjena otvoritvi zborovanja zveze narodov, so se zbrali okoli pol enajste ure odposlanci in so zasedli svoja mesta. Hymans je otvoril sejo in opozarjal, da je na podlagi člena 5 pogodbe o zvezi narodov sklical prvo zborovanje zveze narodov v Ženevo predsednik Wilson. Izjavil je, da je prva seja otvorjena in izročil besedo predsedniku Motti. Po nagovoru Motte, ki ga je ponovno prekinilo odobravanje navzočih, je povzel besedo Hymans, kateri je v imenu zveze narodov pozdravil švicarsko vlado in izjavil, da je bil storjen velik korak naprej za boljše bodočnost narodov, ako se ženevskim pogajanjem posreči ugoditi pota za zblizanje držav. Zveza narodov ima nalogo, splesti okrog narodov skupno vez, ki jo drže skupaj načela splošne solidarnosti. Ustvariti mora solidarnost, da olajša boli narodov. Hymansov govor je spremljevalo živahno odobravanje. Nato je skupščina prešla k volitvi predsednika. Izvoljen je bil Hymans s 35 glasovi od 41 glasov. Na zveznega predsednika Motto so odpadli 4 glasovi, na Aderja (Ženeva) 1 in na Leona Boungeois 1 glas. Seja je bila nato odgledana na popolno. — V popoldanski seji je Hymans naznanil, da so po 15. oktobru vložili prošnjo za sprejem v zvezo narodov Albanija, Bolgarija, Avstrija in Aserbejdžan. Ker se po pravih zveze narodov morajo vsi predlogi, ki naj se na skupščini zveze narodov obravnavajo, staviti štiri tedne pred začetkom zborovanja, je treba poprej sklepa skupščine, ali pride prijava teh držav že na dnevni red zborovanja. Lord Cecil je izjavil, da se prijave omenjenih držav morajo staviti na dnevni red te skupščine, ker je sprejem novih članov ena najvažnejših nalog zveze narodov, ki prekaša vsa druga vprašanja na svoji pomembnosti. Leon Boungeois je predlagal, naj se o pripustitvi prijav na

dnevni red za vsak slučaj glasuje in da sprejem prijave na dnevni red nikakor ne sme tvoriti prejšnja za sprejem te ali one prijave države. Tittoni je opozarjal, da se mora zveza narodov, ako hoče kaj veljati, predvsem opirati na javno mnenje sveta. To javno mnenje bi ne razumelo, da so zadele prijave radi birokratičnega poslovanja na težkoče. Zato podpira v polnem obsegu mnenje lorda Cecila. Nato je skupščina sklenila, da izroči prijave štirih držav, ki so prošle za sprejem v zvezo narodov po 15. oktobru, posebni komisiji, ki naj zvezi narodov poroča in stavi predlog, ali pridejo te prijave še na dnevni red tega zborovanja. Prihodnja seja se bo vsila jutri dopoldne.

Politične novice.

+ Neresnost in grdobja. Človek bi mislil, da se bo liberalna strankarska strast zavedla vsaj ob tako važnem in resnem trenutku, kot je ravno za naš narod sramotni podpis »sporazuma« v S. Margheriti. Ne! Ti ljudje hočejo kovati danes prav na hudodelski način kapital iz pogodbe v S. Margheriti in napadajo klerikalce. Ne meč, ta neresnost nas je prikopala tako daleč in nam bo kopala pogin še nadalje. To se pravi — ne se zavedati važnosti trenutka, dajati nasprotnikom orožje v roke in jemati našim bratom v zasedenem ozemlju zaupanje v nas, ki se blatimo ob grobu njih svobode, namesto, da bi resnemu trenutku primerno vsaj resno molčali. Le berite »Domovino« pa boste videli. In ti ljudje se še morda domišljajo, da so storili s tem bogve kako uslugo, da so imenovali Sušteršiča v zvezi s sanmargeritsko pogodbo kot ga imenujejo ob vsaki priliki in zakrivajo z njegovim imenom svoje lastno hudodelstvo.

+ Vprašanje socializacije v Nemčiji. Pododseku za socializacijska vprašanja v Nemčiji je te dni predložil poročilo sporazumni odsek, ki je imel nalogo, najti pot za sporazum med delavci in delodajalci v premogovni industriji. Poročilo naglašja, da je treba ustvariti naravno interesno skupnost vseh prizadetih. Delo se mora razdeliti tako, da eni delo vodijo, drugi pa delo izvršujejo. Brez te razdelitve in brez discipline v produkciji in trgovini, je vsak uspeh nemogoč. Poročilo predlaga, naj se delavstvu in uradništvu omogoči zadostna vdeležba na kapitalu. Izdajo naj se nove delnice po 100 mark ali kot prehod deležne nakaznice. Vsako centralistično upravljanje in iz tega nastajajoči posegi v obrate se morajo kot ovirajoči in moteči odkloniti. V svrhu odškodovanja podjetnikov naj premogovna zveza izda obligacije, ki se bodo obrestovale po 4 %. Čisti dobiček naj se razdeli na tri dele: ena tretjina naj se porabi za izžrebanje obligacij, ena tretjina za rezervne zaklade in ena tretjina za prosvetne svrhe rudarskega prebivalstva.

+ Dohod nove skupine Jugoslovancev iz boljševiškega suženjstva. Te dni je dospela v Belgrad skupina Srbov, ki jim je uspelo rešiti se iz boljševiškega suženjstva v Rusiji. Med temi so: general Milovan Djakovič, vseučiliški profesor Radovan Košutić, dr. Karandić in drugi, večinoma vsi s soprogami in otroci. Potovali so preko Finske, Nemčije in Avstrije; v Mariboru so morali prestopiti šestdnevno karanteno in to — kakor je potožil general Djakovič poročevalcu »Politike« — pod najnedopustnejšimi pogoji. Spravili so jih v navadno šupo in postopail z njimi skrajno odurno; ljudje se niso uprli samo zategadelj, da ne bi zavlekli svojega odpotovanja. Tako se učimo slabega drug od drugega... Po poročilu generala Djakoviča je v Rusiji še vedno do 70.000 Jugoslovancev, ki trpe nepopisne muke boljševiških strahot: lakoto, golotinjo, mraz, obup. Vsi hrepene po rešitvi iz tega strašnega suženjstva, toda sovjetska vlada uporno odreka dovoljenje za odhod iz Rusije in zahteva, da se mora jugoslovanska vlada uradno obrniti nanjo v to svrhu. Veliko stori za te ljudi Jugoslovanski sovjet — v Rusiji mora imeti vsaka narodnost svoj sovjet in ti sovjeti so potem zvezani v federacijo inozemskih sovjetov —, toda odpora sovjetske vlade tudi ta ne more zlomiti. V sili in stiski se lotevajo Jugoslovanci vseh mogočih sredstev, da se prebijajo skozi vsakdanje gorje in ohranijo življenje. Vsako delo, vsaka služba bodisi v vojski, bodisi v komunistični civilni upravi, jim je dobrodošla. Ni dvoma, da služijo komunistom le pod pritiskom skrajne sile, po duši bo med njimi le malo komunistov.

Dnevne novice.

— Zvišanje najemnin v Zagrebu. Zagrebški hišni posestniki so bili vložili utemeljeno spomenico, da bi smeli strankam zvišati najemnino. Mestni magistrat je nato sklical konferenco zastopnikov vseh prizadetih krogov. Konferenca se je končala brez uspeha, ker se niso mogli zediniti.

— Gibanje brivskih pomočnikov. Danes so brivski pomočniki v Osijeku pri mestnem

županstvu vložili spomenico, v kateri zahtevajo 50 odstotno zvišanje plač. V slučaju, da jim delodajalci v roku treh dni ne dajo popolnega odgovora, ustavijo delo.

— Popravljeni vagoni. Iz Belgrada poročajo, da je dospelo iz Budimpešte 250 popravljenih vagonov, ki so jih poslali po vseh mestih, kjer jih primanjkuje.

— Mažarski kršč. socialci na Slovaškem so začeli izdajati v Košicah dva enakoimenska tenika. Eden je pisan slovaško »Kresťanský Robotník« (krščanski delavec), eden pa mažarsko »Keresztény Munkás«. Slovaški kršč. socialci so v nasprotju z njimi, ker so Mažari protidržavno orienrirani.

— Dr. Mladen Berić, vseučiliški profesor v Belgradu, ki je s svojim obnašanjem pogнал v smrt učiteljico Ružico Stojanović, je kot svoj »zaговор« poslal vseučiliškemu svetu nekaj na kosčku papirja s svinčnikom napisanih besed. »Zaговор« je — kakor poroča »Politika«, tako proste vsebine, da bi se ga moral sramovati vsaj vajenec.

Ljublianske novice.

lj Predavanje Slovenske krščanske socialne zveze. Slovenska krščansko-socialna zveza priredi danes ob pol 8. uri večer predavanje v dvorani »Ljudskega doma«. Predava g. F. Terseglav. Pridite polnoštevilno!

lj Sentjakovski volilni odbor SLS valja vse naše somišljenike in somišljenice na sestanek v četrtak, dne 18. novembra ob pol 8. uri zvečer v Prosveti, Florjanska ulica 15. Pridite vsi! Zelo važno! Govorili bodo naši kandidati!

lj Slovensna tridnevna v cerkvi Jezusovega Sreca v proslavo petih novih blaženih usmiljenih sestra sv. Vincencija Pavelskega, bl. Ludovike Marijakove (de Marillac), ustanoviteljice usmiljenih sestra († 15. marca 1660) ter bl. Marije Magdalene in treh njenih tovarišic, mučenic za časa francoske revolucije († 26. junija 1794), se bo praznovala od sobote, 20. novembra do torika, 23. t. m. zvečer. Soboto zvečer ob 6. uri otvoritveni govor in branje papeževih dekretov, nato slovesen blagoslov. — V nedeljo jutraj ob 7. uri slovesna sv. maša, zvečer ob 5. uri slavnostni Ponedeljek jutraj ob pol 6. uri slovesna sv. maša, zvečer ob 6. uri slavnostni govor dr. Alojzija Mrharja. — Torek, ob pol 6. uri jutraj slovesna sv. maša, zvečer slavnostni govor prevzviš. g. knezoškofa Antona Bonaventura Jegliča, potem pontifikalni blagoslov in zahvalna pesem. — Vse štiri dni pojo pri večerni slovesnosti slepci iz zavetišča.

lj Orlovsko akademijo bo priredil šentpeterski Orel v nedeljo, dne 21. novembra ob pol osmi uri zvečer. Na sporedu je mnogo zanimivih telovadnih in drugih točk.

lj Nove knjige. Opozarjamo, da je izšla in se dobi v Novi založbi na Kongresnem trgu knjiga: Izidor Cankar, Obiski. Ta knjiga je do danes v naši literaturi edina te vrste in stane v krasni opremi s slikami 48 kron, vezana pa 60 K. Toplo priporočamo!

lj Šentpeterski Orli uprizore 21. novembra s prijaznim sodelovanjem sester Orlic v Ljudskem domu orlovsko akademijo. Proizvajale se bodo nove proste vaje članov in vadiateljev po skladbah Stanka Premrla. Vabimo, da si olgedate to prireditve!

lj Pretep v ubožni hiši na Karlovski cesti. Včeraj dopoldne se je prišel znani damski krojač Potočnik kregat v ubožno hišo na Karlovski cesti, kjer so se bile baje nekaj sporekle ženske s Počoinikovo znanko. Slučajno je zadel pri vodovodu na g. Marijo Štantovo, ki je bila tudi nekaj prizadeta pri prepiru. Brez besede se začene v Štantovo in jo začne biti s pestjo po glavi. Slučajno je zadel pri vodovodu na g. Marijo Štantovo, ki je bila tudi nekaj prizadeta pri prepiru. Brez besede se začene v Štantovo in jo začne biti s pestjo po glavi. Slučajno je zadel pri vodovodu na g. Marijo Štantovo, ki je bila tudi nekaj prizadeta pri prepiru. Brez besede se začene v Štantovo in jo začne biti s pestjo po glavi.

lj Vlomi. Dne 14. novembra 1920 zvečer je bilo v leseno barako branjevke Z... na Dolenjski cesti vloženo in za 600 kron vrednosti slaščice, sladkorčkov ter za približno 12 kron drobiža ukraden. V isti noči je bila tudi na Karlovskem mostu pri baraki M. St. ključavnica odvzeta, storilec je bil pa pravčasno prepeden in ni nič ukradel. — V času od 7. do 9. novembra 1920 so dosedaj neznan storilec v Mestnem vrhu se nahajajočo nezasedeno »Vilo« V.M... skozi okna vlomili ter iz v zaklenjenih sobah se nahajajočih omar sledeče pokradli in sicer: 2 rjuhi, črne usnjate hlače, 3 serviete, 3 litre tropinovega žganja, približno 20 litrov vina, ter na sipah in vratih za 500 kron škodo povzročili in nato brez sledu izginili. Škoda znaša 2350 kron.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrngnjenje s pravim Fellerjevim Elzafluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Rabite milo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic: 18 kron. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. — Omot in poština posebej a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 245, Hrvatska.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljub.